

Säkylän kunnanhallitus
kirjaamo@sakyla.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 10.12.2020

Asia: Säkylän Kankaanpään asemakaavan muutosehdotus, päivätty 2.12.2020

Asemakaavahankkeen tarkoituksena on osittaa pääasiassa entisen kalaviljelylaitoksen alue Köyliönjärven rannassa asumiskäyttöön. Samalla tarkistetaan siihen liittyvien alueiden käyttötarkoituksia. Kuusi korttelia käsittävä asemakaava ja asemakaavan muutostyö on pitkittynyt. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin jo alkuvuodesta 2011 vuonna 2016 Säkylän kuntaan liitetyn Köyliön kunnan toimesta. Satakunnan Museo on antanut 28.11.2012 lausuntonsa ensimmäisestä asemakaavaluonnoksesta ja 29.8.2016 muutetusta, 2. kaavaluonnoksesta. Pääosa kaavamuutosalueesta on ollut alusta lähtien Säkylän kunnan omistuksessa. Samanaikaisesti asemakaavan muutoksen kanssa on vireillä myös Kankaanpään osayleiskaavan muutos, jonka luonnoksesta Satakunnan Museo on niin ikään antanut lausuntonsa 15.4.2016. Lisäksi molempia kaavamuutoksia on käsitelty hankkeen alkuvaiheessa useissa viranomaisneuvotteluissa.

Suunnittelualue kuuluu kokonaisuudessaan Köyliönjärven valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (VMA + vaakarasteri) sekä Köyliönjärven maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (pystyrasteri), jotka molemmat on merkitty Satakunnan vaihemaakuntakaavaan 2 omilla merkinnöillään. Kumpaakin koskee silti sama suunnittelumääräys. Kankaanpään asemakaavanmuutoksessa jälkimmäinen on jäänyt havaitsematta ja se tuleekin lisätä kaavaselostuksen maakuntakaavoitusta käsittelevään kappaleeseen sivulle 6. Lisäksi suunnittelualueen ohi kulkee keskiaikaisperäisen Huovintien maakunnallisesti merkittävä osuus. Tien valtakunnallisesti merkittäväksi luokiteltu osuus katkeaa suunnittelualueen kohdalla. Kaavamuutos ei kuitenkaan ulotu Satakunnan maakuntakaavaan merkityn historiallisen tien (ht) alueelle.

Kankaanpään asemakaavan muutostyön alkuvaiheessa suunnittelualueella tehtiin Köyliön kunnan tilaamana rakennusinventointi (RI, Huk Laura Hesso). Inventoinnissa huomioitiin suunnittelualueelta 5 kiinteistöä: Entinen meijeri (Maitola), kunnaneläinlääkärin asuntona tunnettu rivitalo (Kunta-Maitola), entinen kauppa (Valoranta), entinen terveystalo (Terveysranta) ja entinen kalalaitos (Kaislaranta). Inventoinnin suositusten mukaisesti näistä on asemakaavaehdotuksessa entinen

meijeri suojeltu kohdemerkinnällä (sr-1) ja meijerin, eläinlääkärin talon sekä terveystalon tontit on osoitettu /S-merkinnällä (Alue, jonka maisemalliset ja kyläkuvalliset arvot tulee säilyttää).

Nykyisissä osayleis- tai asemakaavoissa alueelle ei kohdistu suojelumerkintöjä. Ainoastaan Kuninkaanlähteen kokonaisuus on 1993 vahvistetussa Kankaanpään osayleiskaavassa osoitettu vesialueena, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (W/S).

Satakunnan Museon kannanotto

Pitkäksi venyneen luonnosvaiheen jälkeen kaavaratkaisua on kehitetty etenkin tiestön ja tonttien muotoilun osalta. Museolla ei ole huomautettavaa näihin muutoksiin. Sen sijaan kaavaselostuksessa on tapahtunut vain vähän muutoksia.

Satakunnan Museo on 29.8.2016 Kankaanpään asemakaavan muutoksesta antamassaan luonnosvaiheen lausunnossa todennut, ettei sillä ollut ennestään rakennettujen tonttien osalta enää huomautettavaa. Kaavaratkaisua oli jo toiseen luonnosvaiheeseen mennessä yhdessä kehittämään siltä osin. Luonnosvaiheen jälkeen AO-2/S-1 –määräykseen on kuitenkin lisätty seuraava teksti, joka ei kaikilta osin sovi kyseisen tontin 101-1 ohjeeksi: *Maanpinta tulee muotoilla siten, että se liittyy luontevasti ympäröivään maastoon sekä viereisten tonttien ja kadun korkeusasemiin. Sadevesien johtamiseen myös rakennusvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kellarin rakentaminen on kielletty. Rakennusten tulee sopia korkeusasemiltaan ja väreiltään toisiinsa, lähimaisemaan ja ympäristöönsä. Vesikatteiden värisävyn tulee olla tummanharmaa. Rakentamattomat alueen osat tulee hoitaa. Olemassa olevia rakennuksia ja rakennelmia saa korjata nykyisessä laajuudessaan. Kaavamääräyksissä osoitettua kokonaisrakennusoikeutta ei saa ylittää.*

Kyseinen tontti on jo rakennettu ja jatkossa kyseeseen voi tulla vain pientä täydennysrakentamista, joten tekstiosuuden voisi muista /S-määräyksistä poikkeavana poistaa myös tontin 101-1 korttelimääräyksestä. Varsinkin katon väriä koskeva ohjaus ei sovi tontille, jonka päärakennuksessa on alun punainen (vaikkakin kauhtunut) sementtitilikate.

Uudisrakennustontteja koskevia korttelimääräyksiä on luonnosvaiheen jälkeen supistettu huomattavasti, mikä on aiempien tulkinnanvaraisten määräysten osalta tervetullut muutos. Sen sijaan museo pitää valitettavana sitä, että uudisrakentamisen ohjausta ja samalla pyrkimystä yhtenäiseen aluekokonaisuuden muodostamiseen on kevennetty. Korttelimääräyksiin olisi hyvä palauttaa ohjeet kattomuodosta (harjakatto) ja väriyksestä, luonnosvaiheeseen nähden täsmennettynä, mihin museo jo aiemmassa lausunnossaan puuttuikin. Tämän

lisäksi on kaavakartalta poistettu rakennusten harjansuuntaa osittava merkintä, joka tulee museon näkemyksen mukaan palauttaa edellä mainitusta syystä.

Tämän lisäksi museo on puuttunut useassa yhteydessä tarpeeseen määrätä varjella suunnittelualueelle ominaisten, kookkaiden mäntyjen säilyttämisestä VP-määräyksessä ja joissakin tapauksessa myös korttelimääräyksissä. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut. Museo kehottaa uudelleen korjaamaan tämän puutteen.

Kaavamääräysten ohella Satakunnan Museo otti luonnoslausunnoissaan kantaa puutteelliseen maisemavaikutusten arviointiin. Sama koskee myös vaikutusten havainnollistamista. Vaikutusten arviointi ei valitettavasti ole luonnosvaiheen jälkeen kehittynyt millään tavoin. Maisemavaikutuksia ei ole arvioitu lainkaan huolimatta kaavan eittämättä huomattavista vaikutuksista järvimaisemaan ja valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Kaavaa tulee tältä osin edelleen kehittää ja lisätä kaavaselostukseen myös havainnekuvia.

Edellisen ohella Satakunnan Museo on Satakuntaliiton kanssa samaa mieltä siitä, että kaava-alueelle sijoittuvat osat Kuninkaanlähteen uomasta ja Pikkulähteestä tulee voimassa olevan Kankaanpään osayleiskaavan mukaisesti osoittaa säilytettävänä ympäristönä merkinnällä /S.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Liisa Nummelin

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Katariina Alaspää
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Niina Uusi-Seppä, Anne Nummela
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä